

Makatabang nga mga organismo 2

MIRID

- Berde ang duag sang mga gulang nga may mala-ba nga napiod nga pakpak kag malaba nga sungo
- Ang mga gagmay berde man ang duag, nga may malaba nga sungo pero manogbo nga pakpak
- May itom nga pintok-pintok sa likod
- Permi makit-an sa dalom sang mga gipikon
- Mangita sang itlog sa mga wayawaya paagi sa pag-uyog sa ilang sungo sa idalom sang dahon
- Para matoltolan ang itlog sang ila kontra sa tanom, guina tuslok nila sang ila baba kag guina soyop ang unod sang itlog.



Ang *mirid* nagakaon sang mga itlog sang mga waya-wayag kag tamasok. Ang isa ka *mirid* maka konsumo sang 7-10 ka itlog okon 15 ka bata nga wayawaya.

GROUND BEETLE

- Ang gulang daw guitarra ang kurti.
- May niwang nga liog nga ga angot sa ulo kag tiyan
- May itom nga ga ingat nga bata okon buk-an (*grubs*) nga ga kadto sa idalum sang duta para mag himo nga tandotando.
- Makalupad ang mga ulod kag gulang.



Ang *ground beetle* magkaon sang mga wayawaya, mabuhok nga mga ulod, *semiloopers*, kag bag-o pusa nga ulod sang tamasok.

Nagakaon man sila sa sulod sang mga napilo nga dahon sang ulod sang lukot-lukot.

Makakaon sang 3-5 ka ulod kada adlaw.

BAO-BAO

- Ang kurti daw salakyan nga Volkswagon (oval).
- Kalabanan nga kolor daw dalagdalag/dalandan.
- Ang iban may pintok-pintok sa pakpak.
- Ang bata isa ka buk-an (*grubs*) midyo ma dulom nga abu-abuhon tubtob kaki ang kolor.
- Wala pakpak kag daw buaya ang itsura
- Ang gulang sarang makalupad.



Ang mga bao-bao indi makonsiderar nga peste bisan nagakaon sila sang pollen

Ang bao-bao nagakaon sang bata nga wayawaya kag bag-o buto nga mga lukot-lukot kag tamasok.

Mas kusog magkaon ang gagmay nga mga bao bao kaysa sa mga gulang.

TIROY-TIROY

- Ang gulang makalupad sang nugbo nga distansya, indi parihas sa tibagring.
- Ang bata nga tiroytiroy wala pa sang na debelop nga maayo nga pakpak kag makit-an permi nga ga tapik sa dalum nga bahin sang gipi sang humay
- Naga saka sa mga sanga sang humay para manakop sang mga bata nga wayawaya



Nagakaon sang gulang kag bata nga wayawaya kag gulang nga lukotlukot.

TIBAGRING

- Ang iya mga pakpak mas dagko kay sa tiroytiroy.
- Ang gulang sarang makalupad sang malayo.
- Ang bata nga tumbaktumbak wala sang na debelop maayo nga pakpak kag guina tapik nila ang ila kaogalingon sa idalum nga bahin sang gipi sang humay.



Magkaon sila sang gulang kag bata nga wayawaya, lukotlukot kag gamogamo.

Reviewed by: Genaro S. Rillon

Source: Field Guide on harmful and useful organisms in Philippine rice fields (insects and non-insects). PhilRice. 2003
<http://freepages.misc.rootsweb.ancestry.com>; <http://farm7.static.flickr.com>; gardensafari.net (photos)